Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрація вôдъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Францішканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованѝ.

Рекламаціѝ неопечатанѣ вôльнѝ бôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Предплата у Львовѣ въ Администраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поединоке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поединоке число 3 кр.

Ч. 188. | Нинѣ: Агатоніка — Мансвета | Завтра: Отд. П. У. Л. — Ровал. | Субота 22 серпня (3 вересня) 1892 | Всхôдъ сонця 5 г. 23 м.; захôдъ 6 г. 35 м. Баром. 767 терм. + 26 0° + 13 0°. | Рôкъ II.

Касы позычковѝ.

Вартôсть добре веденыхъ касъ позычковыхъ зрозумѣе той, хто знае лихе положене нашихъ господарѣвъ, бôльшихъ и меншихъ, и хто знае тыхъ, що зъ того лихого положеня тягнуть зыски. Хочь и маемо законъ противъ лихвы и всякого лихваря суды остро карають, то таки лихварѣ ще не перевелись и по мѣстахъ и по селахъ, лишь то, що они робили давнѣйше отверто и смѣло, роблять нинѣ потайкомъ и замотують осторожно а спритно необачныхъ въ свои сѣти, якъ паукъ мухи.

Звѣстно, часы теперь такѝ, що чи богатшій, чи бѣднѣйшій, дуже часто не може обôйти ся безъ позычки. А що позычити у другихъ, такъ само мало грошевитыхъ людей трудно, то неразъ мимо волѣ попадають ся люде въ лихварскѝ руки. Лихварѣ знають звычайно положене своихъ кліентôвъ и зычать грошѣ, а притôмъ ставлять условя такѝ, якѝ имъ подобають ся. Въ мѣстахъ зычать они звычайно такъ, що „я тобѣ даю грошѣ, и ты менѣ вôддашь довгъ грôшми, але зъ такимъ, а такимъ процентомъ“. За те по селахъ лихварѣ мають иншѝ способы до стяганя своихъ довгôвъ, въ своихъ наслѣдкахъ може ще страшнѣйшѝ, якъ по мѣстахъ.

Найлѣпшій часъ до лихварскихъ интересôвъ есть звычайно передновокъ, коли то селянинъ и самъ зъ родиною не мае що ѣсти и чимъ поле засѣяти. Ще пôвъ бѣды й лиха, коли дворъ або якій заможнѣйшій господарь позычить на „вôдробокъ“ зерна, але якъ такихъ нема, тогды стають заразъ лихварѣ въ пригодѣ. У нихъ вже не дôстане селянинъ позычки на вôдробокъ, але мусить платити проценты и то проценты лихварскѝ. За кôлька або кôльканайцять риньскихъ мусить селянинъ не лишь звернути таку саму суму але заплатити збôжемъ ще друге тôлько процентомъ, а коли довгу на умовленый часъ не вôддасть, то платить новый процентъ — и такъ безъ кôнця. Вѣритель найде все способôвъ, якъ выдôстати свои грошѣ, и радо жде на звороть позычки довго, бо якъ разъ въ тôмъ его интересъ, абы селянинъ не сплачувавъ заразъ довгу. Вôнъ собѣ частенько зайде до довжника, попросить о горнець-два картофлѣ, о кôлька покладкôвъ, о курку, масло, о пôдводу або и скаже: „Добре, я вамъ почекаю, але вы возьмете менѣ корову на пашу, або дасьте такій а такій кусень ґрунту на засѣвъ.“ А коли довжникъ зновъ не може вôддати довгу то мусить годувати дальше чужу худобу. або зъ его ґрунту хто иншій збирае збôже. Е такѝ громады, въ котрыхъ найлѣпшѝ куснѣ ґрунту тримають лихварѣ за процентъ. Они не журять ся про оброблене землѣ, бо селяне имъ за процентъ засѣють и заорють, за процентъ зôжнуть и звезуть — словомъ, лихварѣ жиють собѣ спокôйно, а другѝ на нихъ роблять. И не одному такому довжникови здае ся, що вôнъ не платить великого проценту. Горнець картофлѣ, що дня кôлька огôркôвъ або кôлька жмень фасолѣ, масло, курка, кôлька покладкôвъ — щожь се? дрôбничка въ господарствѣ, а зъ лихваремъ выгода, бо почекае. А якъ бы счислити на грошѣ всѣ тѝ „дрôбнички“, якѝ за выгоду дôстануть ся лихвареви, то й показалось бы, якій се страшный процентъ.

Способôвъ вызыскуваня бѣды людскои и не перечисливъ бы. Не позычить лихварь грошей на ґрунтъ, на хату або на лихву, то пôдмовляе людей до вандрôвки на зарôбки, якъ н. пр. до Румуніѣ и Бесарабіѣ, до Россіѣ або и до Америки. Притôмъ самъ заробить споро, а пôдмовленѝ зъ голоду гинуть. Взагалѣ всѣлякѝ суть роды лихвы и всѣхъ ихъ не въ силѣ усунути дбалôсть и справедливôсть властей, а треба, щобы всѣ рôвночасно взяли ся до перемѣны тыхъ невôдрадныхъ кредитовыхъ вôдносинъ, якѝ найбôльше руйнують наше селяньство.

О щожь розходить ся? Розходить ся о то, щобы селянинъ въ потребѣ мавъ де удати ся о позычку на малый процентъ и щобы вôнъ на означеный часъ вôддавъ совѣстно довгъ. За малыми позычками годѣ ему удавати ся до бôльшихъ кредитовыхъ товариствъ, лише треба, щобы вôнъ таки въ громадѣ мôгъ запозычити ся и то на дозволеный процентъ. Касы громадскѝ, веденѝ порядно, вôддають велику прислугу господарямъ. Выдѣлъ краевый и Выдѣлы повѣтовѝ не въ однôй громадѣ контролею своею причинили ся до того, що касы громадскѝ въ силѣ обôгнати и потребы громадскѝ и навѣть позычити дещо потребуючимъ. Однакъ они повиннѝ зычити грошѣ лише на короткій речинець, бо якъ довжникъ лѣтами не сплачуе довгу, то каса громадска ему бôльше не позычить, и вôнъ поневолѣ въ потребѣ мусить шукати помочи у лихваря.

Касы позычковѝ могли бы вôддати громадамъ велику прислугу. Розходить ся о то, щобы селянинъ мôгъ дôстати позычку *легко и скоро.* Не треба собѣ то такъ толкувати, щобы давати грошѣ першому лѣпшому

1

ВОРОЖБА.

Оповѣдане Маврикія Йокая.

На дворѣ короля Кароля Роберта жили два щирѝ приятелѣ; оденъ звавъ ся Рафаилъ Дорія, а другий Семенъ Баротый.

Перший бувъ италійскимъ лицаремъ, що разомъ зъ королемъ прийшовъ до краю; а другий бувъ угорскимъ лицаремъ. Оба мали однѝ лѣта и однакову вдачу. Чи въ битвахъ, чи въ играхъ военныхъ — все видѣли ихъ люде разомъ; грошѣ и честь були у нихъ спôльнѝ и спôльно о нихъ дбали; хто одного образивъ, той образивъ тымъ самымъ и другого.

Коли одного дня Семенъ Баротый сказавъ до Рафаила Доріѣ: „Я женю ся“, то той вôдповѣвъ: „То и я мушу оженити ся, бо приязнь межи жонатымъ и нежонатымъ не веде до доброго.“

Отже и вôнъ ставъ шукати собѣ подруги, найшовъ еѣ и оба приятелѣ одного дня и повѣнчали ся у Вышеградѣ.

Дорія лишивъ ся зô своею молодою жѣнкою у Вышеградѣ, а Баротый поѣхавъ до свого родинного замку надъ озеромъ Плятеньскимъ.

По роцѣ стрѣтили ся они въ королѣвскôмъ таборѣ наново. Баротый оставивъ жѣнку въ Кестелі, бо король завôзвавъ его до себе; мавъ передати ему провôдъ бандеріѣ комітату Заля, котра мала выступити противъ воеводы ***.

Оба товаришѣ военнѝ радували ся дуже зô своеѣ стрѣчи.

— Якъ же твоя жѣнка?

— А твоя?

То були ихъ першѝ слова. Оденъ не мôгъ еѣ взяти зъ собою и другий бувъ спонуканый вôдослати свою жѣнку на якійсь часъ до Будапешту. А оба мали до того важну причину...

— Ото гарно склало ся! — каже Баротый. Одного дня мы щасливо повѣнчали ся а теперь ще одного дня готовѝ мы и щасливыми батьками стати.

— Я бы радъ знати... зачавъ Дорія, але заразъ замовкъ и недокôнчивъ мовы.

— Що радъ бы ты знати? Може я тобѣ скажу.

— Ай, дежь тамъ! Ты того не можешь знати. Я бы радъ знати, чи я буду мати сына чи доньку.

— Ба, и я бы то радъ знати.

— Чекай, ту недалеко жие ворожка; она выворожить намъ.

— И ты бы ѣй вѣривъ?

— Вѣривъ не вѣривъ; але коли мы хлопцями неразъ таку дурницю робили, то можемо и теперъ; отъ абы себе потѣшити. Ходѣмъ оба до ворожки, щобы я не бувъ гôршій вôдъ тебе, и спытаймо еѣ.

— Ходѣмъ! Ворожцѣ не трудно при тôмъ ворожити, бо мае сказати лише такъ, або сякъ, сынъ або донька; не дуже при тôмъ помылить ся.

— Тобѣ може жаль одного дуката, що мусишь ѣй дати?

— Дуката? Нѣ! Я дамъ ѣй и десять дукатôвъ. Ходѣмъ!

И оба тѝ цѣкавѝ мужѣ пôшли до ворожки и казали собѣ ворожити. А она сказала Доріи такъ:

— Дитина, що еѣ буде мати твоя жѣнка, помре якъ мужчина.

— Дуже добре! — сказавъ урадуваный Дорія, бо така вôдповѣдь подобалась ему.

— А теперь выворожи менѣ! — сказавъ Баротый.

Ворожка сказала: — Дитина, що еѣ буде мати твоя жѣнка, буде жити и няньчити свого внука.

— То ты будешь мати доньку! — жартувавъ Дорія.

Боротый бувъ трохи невдоволеный, але ворожцѣ таки давъ десять дукатôвъ.

Вертаючи до дому, замѣтивъ Дорія, що Баротый трохи гнѣвный.

— Приятелю — сказавъ вôнъ — атже се буде дуже добре. Мы повѣнчаемо свои дѣти.

При тыхъ словахъ лице Баротого ажь заяснѣло.

— Справдѣ, дуже добре; у тебе сынъ, а у мене донька.

— Твоя дитина буде моею, а моя твоею.

— И мы будемо ихъ разомъ выховувати, щобы любили ся.

безъ надѣѣ на зворотъ; лише треба розумѣти се такъ, що можна позычити грошѣ такому, хто на се заслугуе; а треба позычити скоро, бо якъ селянинъ мусить ходити вôдъ одного до другого, кланяти ся, просити и выдати кôлька або й кôльканацять зр., закимъ позычку дôстане, або якъ ему скажуть ждати кôлька тыжднѣвъ на обѣцяну позычку, а вôдтакъ ще й скажуть, що въ касѣ грошей нема, — то зовсѣмъ зрозумѣло, що середъ такихъ обставинъ лихва мусить процвитати.

Зарядъ касы позычковои въ громадѣ знавъ бы своихъ людей лѣпше, якъ бôльшй товариства позычковй по мѣстахъ, тому и знавъ бы, чи кому можна позычити и на якій часъ, и могъ бы также скорше вôдобрати довгъ.

По декотрыхъ громадахъ суть вже такй касы позычковй, и де лише они зôбрали трохи гроша и ведуть ся добре, тамъ вôддають велику прислугу громадѣ и стають неразъ потребуючимъ дуже въ потребѣ. Але кôлькожь то есть такихъ громадъ, въ котрыхъ селянинъ въ потребѣ не мае де заратувати ся и змушеный лѣзти въ довги лихварскй, а въ наслѣдокъ того позбувати ся неразъ и послѣдного кусника землѣ! На нашôмъ Пôдгôрю суть цѣлй села, що вже опинились въ рукахъ лихварскихъ. Поки що господарѣ въ нихъ сидять нѣбы ще на своихъ ґрунтахъ, але весь добутокъ зъ нихъ иде въ лихварскй кишенѣ; селянинъ ледви що може попри то выжививити себе и свою родину. Вôнъ ще называесь господаремъ, але на дѣлѣ есть вже чужимъ наймитомъ на своѣмъ ґрунтѣ. На то невôдрадне положене многихъ нашихъ селянъ одинока ще рада заводити всюды по громадахъ и якъ найскорше власну помôчь — касы позычковй, котрй бы ратували людей въ пригодѣ и давали имъ можность выдобути ся зъ довгôвъ лихварскихъ.

Але и такй касы позычковй не богато бы помогли, наколибъ они поступали собѣ при стяганю довгôвъ въ той способъ, якъ то роблять бôльшй кредитовй институціи — значить ся, ждали, доки ажъ самъ довжникъ не пригадае собѣ, що пора сплачувати довгъ. Заряды тыхъ касъ мусѣли бы таки самй старати ся о то, щобы стягати свои належитости безъ выставлюваня довжникôвъ на выдатки и процесы; они мусѣли бы поступати зовсѣмъ такъ, якъ то роблять приватнй вѣрителѣ — часто пригадуватись довжникамъ и стягати вôдъ нихъ по трошки, що дасть ся. Таке поступоване показуесь у насъ при нинѣшныхъ обставинахъ конче потрѣбне, бо на жаль велика маса нашого селяньства не розумѣе ще достаточно значѣня и вартости кредиту; есть споре число такихъ, що лишь думають о тôмъ, зъ вôдки бы взяти грошѣ въ потребѣ, але скоро разъ ихъ роздобудуть, то вже не думають о тôмъ, якъ бы ихъ вôддати — вôддають хиба пôдъ напоромъ. Касы позычковй на нашъ погляцъ могли бы ажъ тогды зъ повнымъ успѣхомъ дѣлати, колибъ не лишь доставляли господарямъ нашимъ вôдповѣдного кредиту, але ще й просто учили ихъ користати зъ того кредиту.

Холера.

Мінїстерство справъ внутрѣшныхъ завôзвало намѣстництва, щобы они якъ найскорше заосмотрили громады въ средства десінфекційнй.

Зъ Петербурга доносять, що холера въ новгородскôй ґуберніи выступае на ново; до дня 31 серпня занедужало тамъ двохъ людей а оденъ чоловѣкъ померъ. Въ другихъ ґуберніяхъ ширить ся холера зъ давною силою. Въ воронежскôй ґуберніи занедужало дня 30 серпня 582 людей а зъ тыхъ померло 524, въ Самарѣ було 547 выпадкôвъ занедужаня а 256 смерти; въ Саратовѣ 245 и 106; надъ Дономъ въ дняхъ 28 и 29 серпня 621 и 296, а въ ставропольскôй ґуберніи въ тôмъ самôмъ часѣ 459 и 134. Зъ Тегерану въ Персіи доносять, що тамъ холера слабне; въ дняхъ 28 и 29 серпня померло тамъ лишь 200 людей.

Въ Нѣмеччинѣ выступае доси холера найсильнѣйше въ Гамбурзѣ, де вôдъ 18 до 30 серпня було 3.888 выпадкôвъ занедужаня, а 1778 выпадкôвъ смерти.

Оденъ лѣкарь вѣденьскій, котрый поѣхавъ до Гамбурґа, щобы пôзнати станъ холеры, описуе такъ свои спостереженя зъ Гамбурґа: „Приѣхавши до Гамбурґа, що такъ чванить ся своею автономіею и републиканьскимъ ладомъ, пôшли мы до сенатора и президента полиціѣ, Гахтмана. Намъ казали чекати, бо президентъ мавъ нараду зъ представителями войсковыми въ справѣ „гôдного обходу“ рôчницѣ битвы пôдъ Седаномъ.

Коли лѣкарь спытавъ Гахтмана о станѣ холеры, той сказавъ, що правдивого стану холеры нѣхто не знае, такъ само якъ и числа небôщикôвъ. Мимо того все иде въ якъ найлѣпшôмъ „ладѣ“. Шпиталѣвъ не вôльно нѣкому звиджувати, ажь по довгôмъ торзѣ давъ Гахтманъ лѣкареви дозвôлъ звидѣти приряды дезинфекційнй. А по дозвôлъ в[ъ] звидженѣ шпиталѣвъ казавъ удати ся до рад[ника] Кравса. Той позволивъ звидѣти шпиталь. Отже лѣкарь вѣденьскій пôшовъ до т. зв. шпиталю Епендорфского, котрый мае 79 великихъ вôддѣлôвъ по 30 лôжокъ въ кождôмъ.

Передъ однымъ вôддѣломъ стоявъ чотирокôнный замкненый вôзъ зъ хорыми. Ординуючій лѣкарь отворивъ вôзъ, въ котрôмъ вмирало кôлькоро людей, крикнувъ: „вôддѣлъ 39-тый“ и вôзъ поѣхавъ. На его мѣсце приѣхавъ другій, третій — а всѣ зъ хорыми. Такихъ возôвъ есть 60 и всѣ они безнастанне привозять хорыхъ, ѣздять по улицяхъ, а люди дають знати, де хто захорувавъ.

Въ парку, въ котрôмъ находить ся той шпиталь, стоять двѣ сикавки зъ карболевою водою, котрою зливають возы и людей, выходячихъ зô шпиталю — и се зве ся дезинфекція.

Перейшли мы — каже той лѣкарь — 3[0] вôддѣлôвъ и застали въ нихъ звышь 800 хорыхъ, а новй хорй все приѣздили. При кождôмъ лôжку чути зойкъ, крикъ, нарѣканя. Вôдтакъ переведено насъ до „анатоміѣ“. На камѣннôмъ помостѣ лежало въ найбôльшôмъ неладѣ 200 трупôвъ: дѣти, мужчины, жѣнки, однй коло другихъ, або и складанй однй на другихъ. Трупы тй лежали вôдъ рана (а то була вже 2 год. по полудни). Коли зважити, що загальный шпиталь, котрый задумуемо звидѣти на другий день, мѣстить 600 хорыхъ на холеру, а въ мѣстѣ не можна приневолювати людей до вôддаваня хорыхъ до шпиталю, то видко зъ того, що холера заняла цѣлый Гамбурґъ. Такъ кажуть всѣ лѣкарѣ гамбурскй“.

Переглядъ политичный.

О именованю пос. Лупула буковиньскимъ маршалкомъ краевымъ а пос. Ротта его заступникомъ пише Fremdenblatt такъ: Именоване Румуна маршалкомъ а нѣмецкого ліберала віцемаршалкомъ не подобае ся орґанамъ сполученои лѣвицѣ, однакожь то именоване вôдповѣдае фактичнымъ вôдносинамъ партійнымъ на Буковинѣ, якъ нѣяке инше. Звѣстно прецѣ, що нѣяка инша народнôсть не мае абсолютнои бôльшости въ тôмъ краю, однакожь Румуны суть взглядно найчисленнѣйшою фракціею, бо ихъ вôдношене до сполученои ґрупы Русинôвъ, Полякôвъ и Нѣмцѣвъ

— Такъ есть, разомъ, — казавъ Дорія — ту при дворѣ у мене.

— Ого, приятелю, я такъ не хочу! — боронивъ ся Баротый. — Я не такъ думаю. Поки дѣти молодй, такъ до осьми лѣтъ, то лѣпше для нихъ жити на селѣ, якъ у тыхъ нездоровыхъ, великихъ будынкахъ, де и вода лиха и воздухъ — и мале тѣло не може добре розрости ся. Жите на селѣ, то найлѣпша нянька для дѣтей. До осьми лѣтъ будуть они у мене, а потôмъ, коли хочешь, то вже ты о нихъ старай ся.

— Е-е, то зле буде. Кажешь: до семи, осьми лѣтъ! Атже въ тôмъ вѣцѣ дѣти найлюбѣйшй; карабкають ся на подолокъ мамы, ѣздять менѣ на колѣнахъ, рвуть за вуса. Я хочу то видѣти и зазнати всего.

— Почекай, я тобѣ скажу щось лѣпшого. До трехъ лѣтъ будуть дѣти у себе дома, а вôдтакъ уже на перемѣну будуть рôкъ у мене, то знову рôкъ у тебе.

— И такъ зле. Цѣлый рôкъ — то не година! Розважь но ты мою раду: онажь не дурна собѣ. Твоя рада до нѣчого. Оденъ рôкъ выховувались бы на селѣ, а другий у мѣстѣ — нѣ, то кепско. Моя рада далеко лѣпша. Въ зимѣ пôвъ року будуть дѣти у мене, бо мы при королѣвскôмъ дворѣ остане̂мо, и донька твоя зможе набрати далеко лѣпшого выхованя; до того мы маемо монахинѣ. А на лѣто нехай вже ѣдуть и до тебе на село; тамъ сынъ мôй набере вправы въ тѣлѣ. А що? добре?

Баротый вже хотѣвъ пристати на се, коли ему до головы прийшла якась думка:

— Ба, чуешь, мы ту годимо ся, торгуемо ся, а що нашй жѣнки на то скажуть?

И Дорія также, здивувавшись, що на жѣнку призабувъ, задумавъ ся:

— Справдѣ, — каже — треба и жѣнокъ поспытати.

Але за хвилю немовь схопивъ самъ себе на злôмъ словѣ и зачавъ говорити зъ бутою:

— Етъ, що жѣнки! Довгій волосъ.... Моя жѣнка робить такъ, якъ я хочу.

— И-и, якій ты вôдважный, коли еѣ нема!

— Нѣ, я такій и при ней. Може нѣ? Правда, дотеперь дѣялось все по еѣ воли, але то лише тому, бо и я на се годивъ ся.

— Ты годивъ ся, бо она такъ казала — тай годѣ! Знаешь, що се есть? Жѣнка розказуе, а чоловѣкъ слухае.

— Ну, въ дрôбницѣ якôйсь то и послухати можна — боронивъ ся Дорія — але въ важныхъ справахъ я не послухаю еѣ. А хибажь то не важна справа, коли розходить ся о приязнь и щастѣ двохъ родинъ?

Баротый мусѣвъ свого завзятого приятеля ажъ за плащъ здержати, бо вôнъ безъ тямки хотѣвъ бѣчи на гору, не зважаючи на Семена, що йшовъ разомъ зъ нимъ.

— Чого мы, товаришу, сперечаемо ся? Анужь нашй дѣти будуть дѣвчата, одно и друге.

— Або и хлопцѣ. Справдѣ, дуже добре кажешь.

И они подали собѣ руки и смѣяли ся зô своеѣ наивности.

* * *

Въ два тыжнѣ пôзнѣйше стрѣтили ся оба приятелѣ знову на тôй самôй дорозѣ. Оденъ ишовъ горѣ Дунаемъ, а другій выйшовъ зъ замку. Оба були зъ лиця нѣбы чогось сквашенй та поважнй.

— Бачишь, — сказавъ Дорія — не треба собѣ нѣколи уявляти будуччину въ такôмъ рожевôмъ свѣтлѣ. Я думавъ, що нашй родины на вѣки злучать ся зъ собою. А то, бачь, ворожка здурила! Саме теперь дôставъ я вѣстку зъ Будапешту.

— А хиба я не казавъ, що ворожка дурить? И я дôставъ вѣстку зъ Кестелі.

— Зле, бо и я дôставъ доньку—зôтхнувъ Дорія сумно.

Але Баротый голосно засмѣявъ ся.

— Коли такъ — каже — то дуже добре. Бо я сына маю.

И оба приятелѣ обняли себе на дорозѣ за шию и стали цѣлувати ся, а перехожй люде тôльки дивувались, чого они такъ цѣлують ся.

* * *

(Дальше буде.)

єсть якъ 14:16. Справедливôсть отже вымагала, щобы зъ найсильнѣйшои партіѣ взяти маршалка а заступника его зъ одной изъ позôстаючихъ народныхъ ґрупъ.

Є. Вел. Цѣсарь санкціонувавъ законъ ухваленый Соймомъ галицкимъ о забудованю гôрскихъ потоковъ, притокъ Стрыя, въ повѣтѣ турчаньскôмъ.

Є. Вел. Цѣсарь вернувъ вчера зъ Ишль до Шенбруна и буде въ понедѣлокъ дня 5 с. м. удѣляти авдієнцій.

Köln. Ztg. нотує вѣсть, що россійскій амбасадоръ въ Константинополи, Нелидовъ, мае уступити изъ сеи посады; вôнъ поверне туды ще лишь на то, щобы вручити султанови письмо вôдкликуюче его зъ тои посады.

Зачувати, що богато жидôвъ вывандрувавшихъ зъ Россіѣ до Америки старае ся о то, щобы имъ дозволено назадъ вернути до краю. Правительство россійске мабуть тому противне. Pol. Corr. доносить, що власти австрійскѣ заборонять такожь тымъ жидамъ вертаючимъ черезъ Гамбурґъ приѣздити до Австріѣ и завернуть ихъ назадъ до Нѣмеччины.

Новинки.

Львôвъ дня 2 вересня.

— **Погорѣльцямъ** громады Мокришѣвъ, въ повѣтѣ тернобережскôмъ, удѣливъ Є. Вел. Цѣсарь 500 зр. запомоги.

— **Выбôръ на заступника презеса** Рады повѣтовои въ Скалатѣ, ц. к. нотаря въ Скалатѣ, дра Тадея Билиньского, затвердивъ Є. Вел. Цѣсарь.

— **Санкціѣ мытничі.** Є. Вел. Цѣсарь потвердивъ ухвалы соймовѣ, котрыми позволено побирати мыто тымъ громадамъ и обшарамъ дворскôмъ: обшарови дв. въ Чапляхъ, въ повѣтѣ самборскôмъ, вôдъ моста на Стрвяжу; обшарови дв. въ Судовôй Вишни вôдъ двохъ мостôвъ на Вишни; въ Новôй Гребли, въ пов ярославскôмъ, вôдъ моста на Любачѣвцѣ; громадѣ Бабина, въ самборскôмъ, вôдъ моста на Стрвяжу; громадамъ и обшарамъ въ Денисовѣ и Купчинцяхъ, въ тернопôльскôмъ, вôдъ моста на Стрипѣ въ Денисовѣ; выдѣлови пов. въ Мостискахъ вôдъ двохъ мостôвъ въ Малновѣ; выдѣлови пов. въ Сяноцѣ вôдъ дороги Сянôкъ-Мриголодъ; выдѣлови пов. въ Чортковѣ вôдъ дороги Выгнанка Пробôжна; обшарови дв. въ Неленковицяхъ, въ ярославскôмъ, вôдъ перевозу на рѣцѣ Сянъ.

— **Непатріотична ухвала.** Kurjer lw. пише: „Тыми днями вôдбудуть ся въ Стрыю загальнѣ зборы тов. им. Качковского. При тôй нагодѣ годить ся пригадати членамъ товариства ухвалу выдѣлу тогожъ товариства, щобы всѣ члены убезпечали ся въ „Славіи". О скôлько така ухвала давнѣйше могла мати рацію, яко дусеръ (куку въ руку) для презеса тогожъ товариства п. Дѣдицкого, котрый мае аґенцію „Славіѣ", то теперь, коли єсть руске товариство асекураційне „Днѣстеръ", ухвала така єсть по просту непатріотичною и загальнѣ зборы повиннѣ еѣ скасувати".

— **До учительскои семинаріи** въ Самборѣ записано на приготовляючій курсъ 20, а на I рôкъ звышь 30 ученикôвъ.

— **Въ Калуши** невыслѣджени доси злодѣѣ обôкрали повѣтову касу ощадности. Кôлько украли — покищо не знати.

— **Вѣнчане**, п. Кароля Давидовича, ц. к. адъюнкта судового въ Бурштинѣ, зъ панною Наталією Малецкою, вôдбуде ся дня 6 вересня о 6 год. вечеромъ въ Ляцкôмъ шляхотскôмъ.

— **Ґрафъ Андрей Романъ Шептицкій**, сынъ посла Ивана Шептицкого въ Прилбицяхъ коло Яворова, высвятивъ ся минувшои недѣлѣ на руского священика въ Перемышли въ катедральнôй церквѣ. Науки богословскѣ кôнчивъ вôнъ въ Римѣ, а мае теперь 27 лѣтъ. Два его предки були рускими владиками: оденъ Левъ Шептицкій бувъ архіепископомъ львôвскимъ, другій Атанавій епископомъ перемыскимъ.

— **Процесъ** въ справѣ великихъ надужить и крадежей мытовыхъ на Буковинѣ зачне ся у Вѣдни дня 12 с. м. и мае тревати до 30 с. м. Обжалованѣ суть 22 особы. Актъ обжалованя закидае имъ надужитя власти урядовои, принимане подарункôвъ и т. п. Провôдникомъ трибуналу буде дръ Гальцінґеръ.

— **Огнѣ.** Дня 27 м. м. въ Новôмъ селѣ пôдъ Бирчою вôдъ удару блыскавицѣ повставъ огонь, котрый спаливъ хату и стôгъ збôжа. Шкода бôльша, якъ 600 зр. — Великій огонь навѣстивъ минувшои ночи мѣсточко Наварію коло Щирця. Вôдъ год. 8 вечеромъ до 1 въ ночи згорѣло кôлькадесять домôвъ. Ажь дощь догасивъ огонь. Мѣсточко се не мае нѣякои сторожѣ и о 10 год. вечеромъ телеґрафічно просили въ вôдтамъ львôвску сторожу на помôчь.

— **Смерть въ кльоацѣ.** Въ Перемышли передъ кôлькома днями жовнярь въ пекарнѣ войсковои вертавъ въ ночи до дому и впавъ у кльоаку при маґазинахъ. Зъ вôдтамъ вытягнено его рано уже неживымъ. Вина такои страшнои смерти вояка паде — якъ пише Gaz. przem. — на пôдприимцѣвъ жидôвскихъ: Изаака Блеха и Вольфа Ашера, котрѣ приняли ся чистити войсковѣ кльоаки, а робили се недбало; въ ночи надъ отвореным каналомъ не поставили навѣть лѣхтарнѣ. За се будуть вôдповѣдати передъ судомъ.

— **Невинно засудженый.** Въ р. 1885 засуджено Евстахія Гольцбавера зъ Ґасенъ въ Стиріи за убійство на кару смерти. Кару ту зъ ласки замѣнено ему на 20-лѣтну вязницю. Сѣмь лѣтъ отже просидѣвъ уже Гольцбаверъ въ тюрмѣ. Ажь теперь показало ся, що вôнъ бувъ вовсѣмъ невинный и его пущено на волю. Монархъ, довѣдавши ся о тôмъ, казавъ выплатити Гольцбаверови 600 зр. за кривду, заподѣяну ему.

— **Десять радъ** въ часѣ холеричнôмъ подае одна ґазета нѣмецка: 1. Не бôй ся нѣчого и спокôйно занимай ся своєю роботою. 2. Купи собѣ средства до дезинфекціѣ и звѣдай ся у лѣкаря, або у аптикаря, якъ ихъ уживати. 3. Удержуй себе и свôй дôмъ чисто. 4. Закимъ приложишь руку до устъ, чи то при ѣдѣ, чи при питю, то впередъ обмый еѣ добре. 5. Не псуй собѣ жолудка, не ѣджь сирыхъ овочѣвъ, салаты, яринъ, молока, сыра, масла и кождои стравы, до котрои ты не привыкъ або котру тяжко стравити. 6. По кождôй ѣдѣ выпий склянку воды зъ трема до пяти каплями кислоты сольнои. Больше капель не вôльно додавати. 7. Коли нема доброи воды, то пий воду переварену або холодну гербату. 8. Въ хатѣ, де занедужавъ хто на холеру, не ѣджь нѣчого. 9. Якъ лишь що будь непевного почуешь въ тѣлѣ, сейчасъ порадь ся лѣкаря. 10. Выконуй все, що прикаже лѣкарь, а будешь здоровъ.

— **Розбôйники въ Туреччинѣ.** Часописи турецкѣ переповненѣ вѣстями о розбояхъ — зô всѣхъ сторонъ Туреччины; особливо зъ Анатоліѣ и Альбаніѣ доходять все вѣсти о нападахъ опришкôвъ на села и о кровавыхъ бійкахъ зъ жандармами. Звычайно побѣджають опришки. Минувшого тыждня шайка опришкôвъ, пôдъ проводомъ свого проводира Текелі Мегмедъ Пелівана, ограбила почту грошеву. Кавалерія зловила Пелівана, коли вôнъ найспокôйнѣйше спавъ въ хатѣ черкескôй въ селѣ Ака банаръ. Той славный опришокъ вже двайцять лѣтъ полохавъ безнастанно населене Ескі-Шеіру и охрестныхъ мешканцѣвъ. Вôнъ мавъ звычай такій, що ловивъ Европейцѣвъ, бравъ ихъ до неволѣ, а за увôльнене ихъ бравъ великій окупъ. Недавно взявъ вôнъ 1500 фунтôвъ турецкихъ окупу за инжинера Ґерсона, вôдтакъ другого инжинера Оссента обрабувавъ зô всѣхъ дорогоцѣнностей и готôвки 400 фунтôвъ, а передъ кôлькома мѣсяцями забравъ одному купцеви 600 фунтôвъ. Шайка его складала ся зъ 35 товаришѣвъ. Коли увязнено Пелівана, вôнъ нарѣкавъ на Черкеса, у котрого ночувавъ, що той его зрадивъ, бо инакше не бувъ бы такъ легко попавъ ся въ руки справедливости. И той опришокъ мае ще надѣю, що султанъ помилує его!

Телеграмы.

Вѣдень 2 вересня. Въ радѣ громадскôй заявивъ бурмістръ, що пороблено всякѣ приготовленя противъ холеры, однакожь установлене комісіѣ холеричнои було бы не на мѣсци, бо доси ще не сконстатовано въ державѣ анѣ одного выпадку холеры.

Опава 2 вересня. Вѣсть, будь то бы тутешный управитель уряду мытового померъ на холеру, єсть безосновна; обдукція выказала спаралізоване серця.

Букарешть 2 вересня. Холера слабне. Вôдъ оногды полудня до полудня вчера занедужало 311 людей, а померло 162.

Берлинъ 2 вересня. Урядово доносять, що послѣдного дня занедужало въ Гамбурзѣ 496 людей, а померло 181. Въ Шарльотенбурзѣ бувъ оденъ выпадокъ смерти на холеру.

Антверпія 2 вересня. Вчера приставлено до шпиталю шесть занедужавшихъ на холеру, зъ котрыхъ оденъ померъ. До вчера полудня не було дальше нѣякого выпадку. Воздухъ ставъ значно холоднѣйшій.

Ґенова 2 вересня Приплыла ту австрійска ескадра на торжество Колюмба.

Букарешть 2 вересня. Межи стаціями Сінай и Плоеште наѣхали на себе два поѣзды зелѣзничі, при чôмъ згинуло двохъ людей зô службы зелѣзничои, а 6 єсть тяжко покалѣченыхъ.

Букарешть 2 вересня. Аташе россійского посольства Власовъ зневаживъ чинно урядника вôдъ зелѣзницѣ на двôрци въ Сінаю, котрый не дозвалявъ ему всѣдати до ѣдучого поѣзду. Выпадокъ сей не буде мати нѣякихъ дальшихъ наслѣдкôвъ, бо Власовъ перепросивъ урядника.

Лондонъ 2 вересня. Бюро Райтера доносить зъ Буеносъ-Аіресъ, що Вареля выбраный президентомъ сенату.

Парижь 2 вересня. Санітарнѣ вôдносины трохи поправили ся. Вчера було лишь 12 выпадкôвъ занедужаня на холеру, а 3 выпадки смерти.

Ню-Йоркъ 2 вересня. Зъ причины холеры наставъ на тутешнôй біржи великій переполохъ. Межинародну конференцію санітарну въ Вашінґтонѣ вôдложено зъ причины холеры.

Будапешть 2 вересня. Правительство заказало ввозити и перевозити зô всѣхъ нѣмецкихъ портôвъ надъ пôвнôчнымъ моремъ такѣ артикулы, котрыми можна бы занести холеру.

Курсъ львôвскій

зъ дня 31 серпня 1892.

	платять		жадають	
	зр.	кр.	зр.	кр.
1. Акціи за штуку.				
Банку гіп. гал. по 200 зр.	328	—	334	—
Банку кред. гал. по 200 зр.	—	—	212	—
2. Листы заставнѣ за 100 зр.				
Банку гіп. 5% льос. въ 40 лѣт. . .	100	90	101	60
„ „ 5% выльос. въ 10% прем.	107	60	108	20
„ „ 4½% льос. въ 50 лѣт. . .	98	25	98	95
Банку краев. 4½% льос. въ 51 лѣт.	98	50	99	20
Тов. кред. 4% 1 еміс.	96	50	97	20
„ „ 4% льос. въ 41½ лѣт. . .	95	10	95	80
„ „ 4½% льос. въ 52 лѣт. . .	99	40	100	10
„ „ земск. 4% льос. въ 56 лѣт.	94	70	95	40
3. Листы довжнѣ за 100 зл.				
Гал. Зав. кред. сел. въ лікв. (6%) 3% .	—	—	—	—
„ „ „ „ „ „ (5%) 2½%	52	—	55	—
Общ. р. кр. Зав. для Гал. и Бук. въ лікв.	50	—	—	—
4. Облиґи за 100 зр.				
Индемніз. гал. 5%	104	60	105	20
Гал. фонд. проп. 4%	94	20	94	90
Облиґи комун. Банку кр. 5% I еміс. .	—	—	—	—
„ „ „ „ 5% II „ .	101	—	101	70
Позич. кр. въ р. 1873 по 6%	103	50	—	—
„ „ „ „ 1883 по 4½%	97	60	98	30
„ „ „ „ 1891 по 4%	91	40	92	10
5. Льосы.				
Мѣста Кракова	22	75	24	75
„ Станіславова	29	50	32	50
Льосъ черв. хреста австр. (курсъ вѣд.) по 10 зр.	17	70	18	—
Льосъ черв. хреста угорск. (курсъ вѣд.) по 5 зр.	11	60	12	—
6. Монеты.				
Дукатъ цѣсарскій	5	64	5	73
Рубель папировый	1	20	1	22
100 марокъ нѣмецкихъ	58	35	58	95

Одвѣчальный редакторъ: Адамъ Креховецкій

ИНСЕРАТЫ.

Зъ друкарнѣ З. Левицького, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера